

JAUME ASENS

«La política espanyola s'ha catalanitzat més que mai»

Jaume Asens (Barcelona, 1972) és tercer tinent d'alcalde de Barcelona, un càrrec que s'ha batejat "tinença de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència" però també inclou Cultura.

*Entrevista d'Àlex Milian
Fotografies de Jordi Play*

És regidor de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència. La cultura, que també és competència seva, s'ha esvaït?

—És veritat que se'ns ha cridat l'atenció per aquest fet. Ara estem arribant a acords de govern amb altres formacions però quan s'abordi la reforma que implicarà l'ampliació del govern —tret que vulguin assumir aquesta àrea algun dels partits que hem convidat a participar-hi—, la cultura es farà visible en el títol de la tinença. Convergència ha utilitzat molt aquest fet que Cultura no és al nom. Com si pel fet que no hi hagi l'etiqueta de cultura, nosaltres no li donéssim rellevància. Però té a veure que som onze regidors i moltes àrees les han assumides comissionats.

—Per què la cultura es mereix un comissionat però no una regidoria?

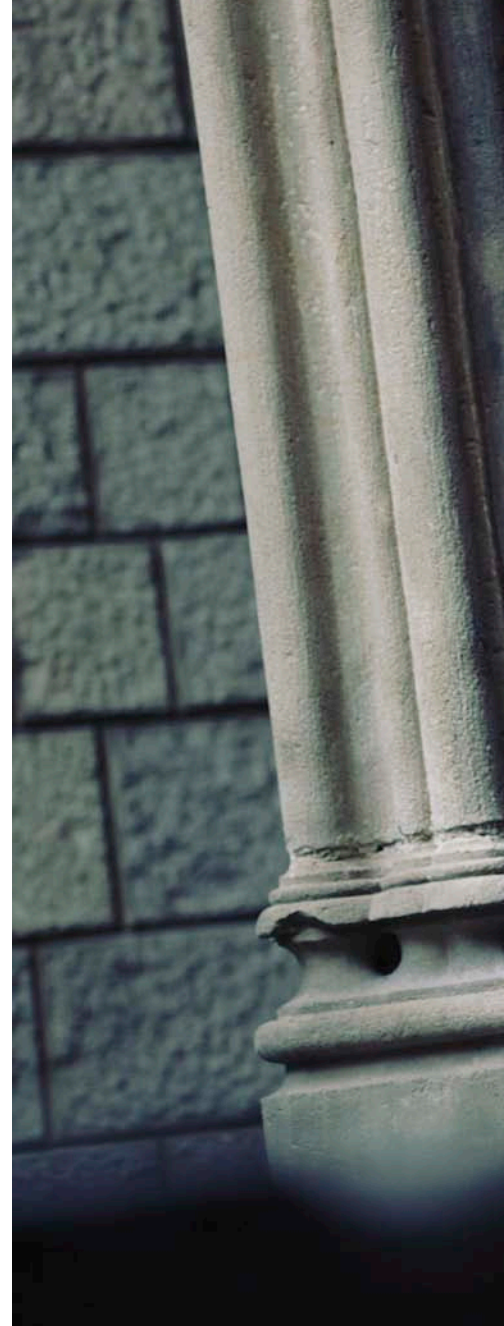
—Hi ha molts comissionats —també d'Educació i de Memòria històrica— i això no vol dir que no li donem importància.

És una qüestió de distribució. El nostre referent en Cultura era la Berta Sureda, que anava a les llistes. Era la persona que controlava més la cultura i tenia sentit que, en comptes d'un regidor per a qui la cultura no era el tema de referència, fos ella la comissionada. Jo, per exemple, Drets Humans, sí, però Cultura... Tinc nocions però la nostra persona de referència era la Berta Sureda.

—Què pretén el nou codi ètic i de conducta que estan preparant?

—Crear les regles del joc. Establir uns principis, uns deures exigibles a tots els que treballen a la institució. En un primer terme, als càrrecs electes directius però en una segona fase —això s'haurà de negociar amb els sindicats— es vol estendre a tot el col·lectiu de persones que treballen a l'Ajuntament. L'objectiu és establir un control més alt dels recursos públics, poder fer auditories, rendició de comptes, que s'estableixin els conflictes d'interessos, les incompatibilitats, la provisió de viatges injustificats... és a dir, viatges que

no estiguin vinculats a la tasca pública. Això té a veure amb les investigacions que hem començat a fer sobre una sèrie de viatges que va fer el regidor Vives i que aparentment sembla que no estarien justificats. Per tant, això s'hauria de regular amb uns criteris més estrictes. Com la recepció de regals que no siguin de simple cortesia. No han de superar els 50 euros... Posar fi a les subvencions arbitràries, a dit... Tot va encaminat a la regeneració democràtica. Hi ha una exigència de transparència per part de la ciutadania. I ja vam dir que volíem que s'acabessin les portes giratòries; que volíem limitació de mandats també; que volíem limitació de sous. Perquè tot això són antidòts contra la corrupció perquè el poder, lliurat a

la seva lògica, tendeix a acumular-se i a corrompre's. El poder, per naturalesa, és corrupte, deia Fuster.

— ...

—I també Xirinacs: “Lluitarem contra els forts quan siguem dèbils; lluitarem contra nosaltres quan siguem forts”. Aquesta idea d'estar en guàrdia contra nosaltres mateixos. No hem de pensar que ara, perquè hi siguem nosaltres, no es produiran aquesta mena de situacions. Hem d'establir tota la panòplia de mecanismes per no caure en aquesta temptació. Malgrat això, un dels missatges que intentem transmetre sempre és que això no depèn només d'aquestes polítiques de llum i taquígrafs, de transparència, sinó del fet que la ciutadania

estigui organitzada i amb actitud vigilant sobre els que exerceixen la funció pública. Amb la idea que la política és massa seriosa per deixar-la en mans dels polítics. Tots els casos de corrupció, de fet, els han assenyalat els ciutadans, per la ineficàcia dels mateixos mecanismes de control intern. La majoria de casos que s'han descobert han estat denúncies de la ciutadania, les associacions de veïns per exemple. No han d'abaixar la guàrdia ni anar-se'n a casa. La cultura de la Transició és una cultura de la despolitització que va fer que la gent se'n tornés a casa pensant que els polítics ja se n'ocupaven. El 15M trenca amb aquesta actitud mental i fa que la gent surti al carrer i cada cop estigui menys disposada a ser

enganyada: per això surten els casos del 4F, el cas Benítez, l'Ester Quintana. La gent es creu menys les versions oficials. I la infal·libilitat del poder es posa en qüestió. El fet que ara estiguem nosaltres no vol dir que la gent s'hagi de relaxar.

—Com es reforça la transparència, doncs? Amb el codi ètic...

—El codi ètic és una peça.

—Quines són les altres?

—Una altra és la bústia ètica, que és una iniciativa pionera a l'estat perquè permet als ciutadans, fins i tot de manera anònima, denunciar actuacions irregulars o poc ètiques dels treballadors públics. Aquesta és una de les novetats sense parangó: si la meua secretària no em denuncia per por de represàlies, té l'oportu- →

→ nitat de fer-ho anònimament. És una via de protegir el testimoni que ha presenciada una conducta incorrecta. És una bústia que es posa a disposició tant dels funcionaris –per denunciar altres funcionaris o els polítics, sobretot– com de la ciutadania –per denunciar la Guàrdia Urbana o qualsevol altre servei públic.

—**El codi ètic i la bústia ètica?**

—Aquesta bústia forma part de l'Oficina per la Transparència i les Bones pràctiques. Té diferents departaments per crear una xarxa estable de referents de l'ajuntament –una cinquantena o seixantena de treballadors públics que tenen una formació jurídica, econòmica i de sistemes d'informació. Ells han de vetllar pel codi ètic. Ara no tenien aquesta especialització. Els estem preparant perquè, quan hi hagi un cas –per exemple un conflicte d'interessos–, puguin actuar. El codi ètic té capacitat sancionadora i això fa que no sigui un codi ètic merament cosmètic. A més, hi haurà un comitè ètic, de persones compromeses contra la corrupció que, sense remuneració, hauran de valorar el funcionament de l'Oficina per la Transparència. Una de les primeres propostes que va sortir eren Simona Levi i David Fernández.

—**La participació és també responsable seva. A través de Decidim Barcelona heu impulsat la participació en el Pla d'Actuació Municipal. Ha funcionat?**

—Una de les eines és Decidim Barcelona, que és intentar posar la tecnologia al servei dels ciutadans perquè puguin debatre el Pla d'Actuació Municipal i el Pla d'Inversions: perquè puguin dir, al seu barri, què pensen que fa falta: una escola? Una plaça? Això fa que augmenti el seu coneixement del barri. La informació converteix el ciutadà en un ciutadà actiu. Volem evitar el ciutadà passiu, consumista, mer espectador que pensa que la política no va amb ells. Per activar-los hem estimulat aquests plans de participació. Això és un motiu. També creiem fermament que augmenten qualitativament les políti-

ques públiques si hi participen ells, que són els que estan sobre el territori, els que són més capaços de detectar millor les necessitats dels barris. Això ha estat una eina que ha funcionat, però no hem abandonat cites presencials –aproximadament unes 500– perquè sobretot la gent gran, que és majoria als consells de barri, expressava les seves dificultats d'accés a través d'internet. Als consells de barri, en canvi, acostuma a venir gent d'una determinada edat...

—**Més aviat gran?**

—Sí. I no aconseguim accedir als joves i no aconseguim accedir a altres col·lectius amb menys consciència ciutadana, com els immigrants. Per tant hem d'anar a buscar la gent també. I per això vam fer la web –perquè, si no, hi havia una sobrerrepresentació de la gent gran. La web ha estat un èxit i mai s'havia produït un procés de participació tan important a Barcelona: 9.000 propostes de ciutadans i 156.000 suports, amb un total de 22.600 usuaris registrats.

—**A primera vista es veuen propostes ciutadanes que només tenen un suport o dos...**

—Clar, perquè hi ha les propostes que posa l'ajuntament i hi ha aquestes propostes que penja la gent, i n'hi ha que no tenen ni cap ni peus. Però, si mires el grau d'interacció, no hi havia hagut mai un procés així a Barcelona.

—**Parlem de participació. Es van abstenir en la votació sobre l'entrada de l'Ajuntament a l'AMI i no han fet la consulta que havien promès sobre aquest punt.**

—En campanya havíem dit –precisament per la pluralitat interna que teníem: federalistes, independentistes, etc.– que tenia sentit consultar-ho a la ciutadania. Estem estudiant la fórmula que aquesta consulta és pugui fer legalment –perquè hi ha dificultats legals que tenen a veure amb l'àmbit competencial...

—**Una consulta simplement sobre l'entrada a l'AMI podria tenir objeccions legals?**

«Plantejo un nou pacte de Sant Sebastià com el de 1931 entre forces republicanes catalanes i espanyoles»

ment de locals com l'Heliogàbal i altres. La música en viu es plantejava com un problema d'ordre públic més que no pas des del punt de vista cultural. Nosaltres ho hem resituat. Volíem potenciar la música en viu i la idea és llançar una línia de subvencions perquè els locals es puguin insonoritzar. Ara les llicències només es donaven a locals específics però no podien accedir-hi ni restaurants ni bars. Ara ho podran fer.

—**Vostè està a Guanyem Barcelona, al Procés Constituent impulsat per Teresa Forcades i Arcadi Oliveres i al Podemos estatal. Com creu que s'ha d'articular aquesta plataforma nova que proposa Ada Colau per guanyar la Generalitat?**

—Es va demostrar a les eleccions generals que aquest espai existia. És un pas lògic. En el seu moment no el vam fer a les eleccions autonòmiques –entre altres coses, perquè acabàvem de sortir de les municipals, no estàvem preparats i tampoc no estàvem molt d'acord en com s'havia articulat la confluència, molt des de dalt– i ara pensem que ha d'haver-hi un subjecte català que sigui sobirà. Per tant també s'ha de produir el debat de si a les pròximes eleccions generals es va sol o com –vist el que ha passat al Congrés, on ens han obligat a estar al mateix grup parlamentari. I a les eleccions autonòmiques la idea és que hem de fer un subjecte sobirà sense dependències ni sucursal de cap altre partit. I que tingui la centralitat del seu discurs en el dret a decidir, que és on se situa la majoria de la ciutadania ara mateix. Així podrem posar una altra vegada el referèndum sobre la taula.

—**Dret a decidir consensuat amb l'Estat?**

—No necessàriament. No. Quan ens vam pronunciar sobre el 9N –Guanyem BCN i també Podem Catalunya– vam dir que s'anés fins al final; que no es fes el nou 9N. I si hem d'anar al xoc amb l'Estat hem de posar la línia en el referèndum. És una qüestió democràtica. Si ha d'arribar aquest moment, s'ha de produir a partir de fer-nos forts a les urnes. Qualsevol sobiranista genuí parteix de la base que Catalunya és un ens autònom, sobirà, i per tant no demana permís ni autorització a ningú. Una altra cosa són les qüestions estratègiques –si ja s'han esgotat totes les vies per fer el referèndum pactat o no; això

es pot discutir. Però que Catalunya té tota la legitimitat per fer el referèndum és evident. No neguem la unilateralitat *per se*. El que sí que diem és que ara s'ha obert una finestra d'oportunitat; la política espanyola s'ha catalanitzat més que mai; el bipartidisme s'ha trencat i el que abans era una quimera ara ja no ho és. Coses que semblaven impossibles ara estan succeint. Que una activista de la PAH sigui alcaldessa de Barcelona!

—**I el trencament del bipartidisme.**

—Jo crec que ara, al mapa de l'Estat, s'hi veuen clarament les dues Espanyes, la “que ha de helarte el corazón” que deia Machado i l'altra: 7 milions de persones que han votat que tenen inclòs el dret a decidir. No vol dir que hagin votat dret a decidir, però no els ha importat que el dret a decidir hi fos. Això és un fet absolutament inèdit. Llavors mires el mapa i veus que el PSOE s'està replegant cap al *mezzogiorno* (al sud i a les zones rurals). En canvi, a les grans ciutats i a les perifèries s'ha girat la truita. Els Països Catalans, per exemple. I les perifèries, com sempre a l'Estat espanyol, són l'avantguarda d'un possible canvi a l'Estat espanyol. Que és difícil? Sí, però també és molt difícil exercir la sobirania amb la simple acumulació de forces a Catalunya, sense aliats externs forts ni a la resta de l'Estat ni a Europa. Això és el que anomeno independentisme màgic, que pensa que simplement per desitjar-ho succeirà.

—**I com pensen seduir la resta de l'Estat?**

—A la resta de l'Estat veuen el procés constituent de Catalunya com una cosa hostil o aliena quan, en realitat, és un estímul per provocar un canvi a la resta d'Espanya. Com sempre: quan hi ha hagut un canvi a Catalunya, a Espanya hi ha hagut una acció o una reacció. Si replica en forma de reacció, malament, perquè ja tenim experiències històriques (el 1934, l'estat d'excepció...). Però jo crec que té sentit plantejar un nou pacte de Sant Sebastià del 1931 però amb una diferència. Aquell era una entesa entre les forces republicanes catalanes i les de la resta de l'Estat. Evidentment no pot ser una simple reedició d'allò perquè han passat moltes coses i perquè a Espanya han d'assumir que el pacte implica fer un referèndum i, per tant, han d'arriscar-se que Catalunya pugui independitzar-se. ●